

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quæ sint obligaciones pensionarij ob habitam pensionem. §. 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

Sed inquires, an hac declaratio pro incurrenda excommunicatione fieri possit, quin executione reali, vel personali prius compellat solvere. Ratio vult esse quia Trident. sess. 13. cap. 3. de reformatione rō. s. in iudicialibus. cauet excommunicationem imponi nisi in subsidium supradictæ executionis, & quando aiter effectus obineri non potest. Quapropter non delecto de Cores. qui censent ibi præscribi formam imponendi censuram, qua non servata nulla est impositio: sic Francisc. Leo in 11. ess. fori Ecclesiasti 3. p. cap. 38. numero 22. Sayrus de censur. lib. 1. cap. 9. numero 13. Lazarus de monitorialib. secti. 4. quæst. 8. num. 7. & tradit Rota apud Garc. 1. p. de benef. cap. 5. num. 587.

Cæterum omnino tenendum est contrarium, vt constat ex stylo & praxi satis recepta. Non enim hæc excommunicatio expeditur in subsidium executionis realis, vel personalis. Quia est excommunicatio lata quasi per legem, & ex tuo consentu cum solutione pensionis sub illa censura censentur. Neque tunc præcipitur executionem realem esse prius faciendam, Ergo ab hac excommunicatione, & declarari potest: sic in terminis docet Garcia loco allegato, & testatur sic declarasse sacra concilii congregationem his verbis quando literis Apostolicis datur facultas excommunicandi mortuum in solutione pensionis, non tenetur executor in ferenda sententia excommunicationis servare formam decreti Trident. sess. 25. cap. 3. nec huiusmodi facultas censetur data in subsidium.

Vltimus inquires, excusetis ne ab hac excommunicatione incurrenda, aiii que penes, si cedas bonis, assignata tibi congrua sustentatione, iuxta textum in cap. Odoardus de solutionib. Videtur non excusatus eo quod in literis pensionis ceteris beneficiis dicit cap. Odoardus. Et quia pensio ante omnia deducenda est ex fructibus beneficii sic tradunt Couarru. lib. 2. var. cap. 1. num. 3. Ioann. Gutier. de iuram. confirmat. 1. part. cap. 17. numero 3. & vlt. Garcia 1. part. benef. cap. 5. num. 236. Cæterum placet mihi distinctio suar. tom. 5. de censur. disput. 20. secti. 2. num. 13. affirmantis te excusatam esse, si abique grati dicta tui status, & dignitatis clericales pensionem solvere non potes, quia præsumi non potes huc naturam, & strictæ obligationi cedere, esse enim iniqua cessio. At si cum aliqua leui diminutione tui status potes solutionem præstare, teneris; & in hoc sensu intelligitur renunciat dicit cap. Odoardus. Quapropter isto ordinari non possit facta tali renunciatione admittere bonorum cessionem, & congruam sustentationem tibi assignatam potest ad auditorium cameræ accedere, vt illam admittat, qui eam admittere debet non obstante renunciatione, & signare tibi sustentationem maius strictam, & limitatam, quam regulariter aliis non renunciantibus suprad. cap. Odoardus, assignatur, sic expressè suar. supra, vbi notat, si impetres à Pontifice diploma, vt beneficio dicti cap. Odoardus, vti possis, prout de iure conceditur, debere in scripto apponi clausulam derogatoriam cuiuscumque obligationis cameræ, aliâs non huius effectus esse.

Secunda difficultas est de pena priuationis beneficii, & regularis pensionarij ad ipsum, quia ratione intelligatur. Et quidem beneficiarium non esse obligatum beneficium dimittere, quousque sententia saltem declaratoria criminis accedat. Probabilis censur. tract. de legib. disp. de lege parali. At data sententia potest pensionarius habens potestatem accipiendi boni fictum, illud accipere sicut potest dominus bona emphyteutice accipere ob non solutam pensionem, si ad sui petitionem declaratum fuerit emphyteuticam incidisse in commissum, Azor. 2. part. instit. moral. lib. 8. quæst. 4. Aduerto tamen ob decurtam, & non solutam pensionem beneficiarij mortui non posse successorem beneficio priuari, neque pensionario dani regressum, quia cum in vita non fuerit declaratus excommunicatus, neque in excommunicatione perseverauerit temporis requisito ad priuationem, priuari non potest: sic bene probat Azorius dicta 2. part. instit. moral. lib. 8. cap. 9. quæst. 4.

S. VIII.

Quæ sint obligationes pensionarij ob habitam pensionem.

- 1 De obligatione recitandi officium paruum satis dictum est tract. 7. religionis.
- 2 Quid de obligatione pensionarij soluendi subsidium, & excusatam, aliæque onera beneficii annexa.
- 3 Pensionarius de fructibus perceptis libere restari? Negant aliqui. Probabilis est posse.

PRIMA & præcipua obligatio pensionarij est recitare officium paruum B. Virginis, de qua obligatione abundè diximus tract. de horis canonicis, disp. 2. Neque aliquid occurrit notandum.

Secunda obligatio, quam pensionarius habet, est contribuere ab subsidium, & excusatam, ad decimam Papæ, & collectionem, ad seminarij contributionem, & Ecclesiæ repa-

rationem, aliæque onera beneficii imposita: cum enim pensio ex fructibus beneficii debeat, & omnia hæc onera beneficiorum fructibus annectantur, consequens est, vt pensioni annexa sint: sic Gigas de pensionib. quæst. 38. & 19 Azor. 2. part. instit. moral. lib. 8. cap. 9. quæst. 2. Gambarus de officio leg. lib. 6. quæst. 5. num. 207. Nicol. Garcia de benef. 1. part. cap. 5. numero 171. Barboia 3. part. de potest. Episcop. alleg. 77. num. 14. alleg. 64. num. 8. Hinc fit beneficiarium obligatum solvere hæc onera posse retinere eam partem, quæ pro quantitate pensionis soluenda est: sic relato Decio consil. 156. Cacialupo quæst. 17. docet Garcia supra, & Barboia.

Ab hac regula excipi debet pensio ex gratia Pontificis ab iis oneribus libera, & exempta: solet enim Pontifex sic pensionem alicui concedere. Quia concessione facta tenetur rector beneficii ea onera subire, nihil deducendo pro pensione: sic Gigas, & Azor. supra num. 172. Gambar. à num. 216. Hæc tamen exceptio, & privilegium solet sequentibus privilegiis in contrarium derogari cuius derogatio vt habeant effectum, debet expressè fieri, & per verba satis clara: sic Garc. supra.

Quod si hæc exceptio non obstante pensionarius cogetur à collectore apostolico illa onera subire, debet antequam soluat protectionem præmittere, quod coactus, & timore censuræ facta solutio ei nocere non potest, quia non est voluntaria, vt colligitur ex leg. voluntaria. Cod. de excusat. tunc, & cap. accedentibus de privilegiis, & cap. cum accessissent, de constitutionib. & ex Bartol. in leg. 1. Cod. de his qui sponte mun. publ. subeunt, lib. 10. & Ludovic. Roman. consil. 252. & tradit Gigas question. 61. Azor. 2. part. instit. moral. lib. 8. cap. 13. quæst. 8. At si protectionem non præmissa soluit probabile est admittere privilegium, probabilis enim oppositum tract. de legib. disput. 4. p. 19.

3 Ultra supradictas obligationes affirmant aliqui pensionarium de iure communi testari non posse de fructibus pensionis, sicuti non potest beneficiarius ex fructibus beneficii quia cum pensio sit quædam portio ex beneficii fructibus detracta eisdem regulis metiri debet; sic Nauarr. de redditib. quæst. 1. monito 32. num. 2. & 3. & de spoliis 8. num. 8. Sarmiento de redditibus, part. 2. cap. 1. numero 7. Redoan. de spoliis Ecclesiasticis ex his, & de rebus Ecclesiæ. Rub. 33. quæst. 1. ad finem. Mol. de instit. 1. tom. tractat. 2. disput. 145. Garcia 1. part. de benef. cap. 5. n. 161. Contrarium huius sententiæ defenditur à grauissimis doctoribus, liberumque pensionarium relinquunt, vt de pensionis fructibus possit pro suo arbitratu, siue in vita, siue in morte disponente: sic Gigas quæst. 52. Couarr. in cap. cum in officio, num. 6. ad finem de testamenti. Menoch. de arbit. casu 172. numero 8. Quintana Duennas lib. 2. Ecclesiastic. num. 7. Buticatus consil. 178. ex num. 27. ad 37. Zetola in praxi Episcop. 2. part. verbo pensionarius. §. 2. 5. & verbo spoliu. §. 15. Mouentur, quia solum beneficiarius videtur hæc obligatio imposita, & non pro omnibus eorum bonis, sed pro illis tantum, quæ ratione, & iure Ecclesiæ acquirunt, quia hæc tantum sunt, quæ in Ecclesiæ vsum conuerti debet, vel successori in beneficio reuertari, vt colligitur ex cap. cum vos, de officio ordinar. capite præfenti, eodem titulo, in. 6. At pensionarius neque est beneficiarius, neque fructus percipit iure Ecclesiæ: sed iure renunciationis, gratitudinis, aut simili sibi in alimentum, & subsidium vitæ concessos. Ergo potest de illis libere disponere.

In hac re distinctione vtiur Azor. 2. part. instit. moral. lib. 7. cap. 3. quæst. 8. & 16. affirmat namque spectato iure communi, pensionarium libere disponere posse de fructibus pensionis, neque sub spolio clericorum contineri ob rationem dictam; quia cito sint fructus beneficio sunt tamen à beneficio separati, & pensionario applicati, non iure Ecclesiæ, sed alio titulo. At spectatis constitutionibus Pontificis Pauli III. Iulij III. & Pij V. siuequam pensionarium de illis disponere pro libito possit, sed in vita debere residuum sustentationis in vltus pios expendere, & in morte non posse de ipsis testari, sed cameræ Apostolicæ applicatos esse.

Cæterum mihi sententia Couarru. Gigantis, Menoch. & aliorum magis probatur: quia nullum verbum video in constitutionibus supradictis, ex quo hæc inhabilitas ad testandū colligatur. Nam constitutiones Pauli III. & Iulij III. non loquuntur de fructibus pensionis, sed de acquisitis per beneficiarium titulo negociationis, vel aliunde contra factos canones. Constitutio vero Pij V. nihil aliud facit, quam exceptionem ponere aliquorum bonorum, ne sub spolio cameræ Apostolicæ debito comprehendantur, in quo vtilitati, & indemnitati. Ecclesiarum prouidit, & licet subdar. Pontifex redditus, & prouentus beneficii, seu pensionis valorem 30 ducatorum non excedentes sub spolio non comprehendi; non inde inferatur redditus & prouentus beneficii & pensionis extendentes valorem 30 ducatorum comprehendi, sed solum inferatur relinqui dispositioni iuris communis: cum autem ex iure communi solum confter redditus, & prouentus beneficii sub spolio clericorum comprehendit; efficitur sane redditus, & prouentus pensionis liberos esse ab hoc onere; proinde posse pensionarium de fructibus

fructibus pensionis in vita, & in morte disponere; neque sub spolio canonicæ Apostolicæ contineri, tam spectantioris antiquo, quam nouo.

§. IX.

Quaratione pensionarius possit pensionem in alium transferre.

- 1 Affirmant plures pensionem translatam eandem esse in translatione auctoris in transferente.
- 2 Probabilis est per translationem nouam pensionem constitui. Et sit iuris contrariis.
- 3 Fideiussores datus a beneficiario non obligatur translatam pensionem.
- 4 Solùm ex auctoritate Pontificis est potestas transferendi pensionem.
- 5 Quis modus seruandus sit in translatione pensionis.
- 6 In quas personas transferri possit.
- 7 Potestas transferendi pensionem prima translatione valida finitur.

Negari non potest vfu & stylo Romanæ curiæ pensiones transferri. Hæc igitur translatio est mutatio iuris ex vna in aliam personam.

1 Dubium tamen est, an sit eadem pensio in translatione, quæ erat in transferente: Affirmat Suar. tract. 3. lib. 4. cap. 33. numero 6. Rota in vna Carpenteraten. pens. 29. Maij 1602. Crim. alia Segobien. 20. Maij. 1598. relaxis à Garcia 1. part. de benef. cap. 5. numero 256. Et probatur, quia transferens pensionem cedit iuri quod habet, vt in translatione sit. Ergo non est aliud ius in translatione, ab eo quod erat in transferente. Alias non esset translatio, sed nouæ pensionis constitutio. Et quidem confirmari potest, si census tempus esset ea conditione, vt loco retum, quæ solutioni hypothecæ sunt, aliæ subrogari possunt, & de facto subrogantur, per talem subrogationem non constitueretur nouus census, sed antiquus perueniret mutatis hypothecis, quarum mutatio non sufficit ad mutandū obligationem census, quæ eadem perseverat, sed per translationem pensionis, non mutatur obligatio, sed quæ erat comparatione conferentis, est respectu translataj. Item census non variatur ex eo quod ex vno in alium transferatur, quia semper eadem obligatio perseverat. Ergo similiter non variabitur pensio ex translatione vnius in alium.

2 Nihilominus dicendum est per translationem pensionis nouam pensionem constitui, & antiquam extingui, sic ex communi sententia testatur Gigas de pension. quest. 74. numero 1. & quest. 88. num. 8. Azor. 2. part. instit. moral. lib. 8. cap. 10. quest. 5. & cap. 11. quest. 1. Gratian. discip. forens. cap. 113. numero 77. Garcia de benef. 1. part. cap. 5. numero 255. Flamin. Parisius lib. 6. de resignat. q. 4. numero 7. Ratio est, quia in pensionibus non datur vacatio; quia non sunt iura realia, & perpetua, sed temporalia, & personalia, vnde mutatis personis ipsa iura mutantur. Alias si idem ius in translatione esset, ac erat in transferente, mortuo transferente periret ius translataj, quia transferens solum habebat ius pensionis pro sua vita, & consequenter non posset ultra vitam propriam ius translatione concedere. Ergo per translationem non transferitur ius idem, sed aliud in conditionibus simile. Et ob hanc similitudinem dicitur eiusdem pensionis fieri translationem, tamen pensio translata distincta sit.

Neque obstant contraria. Concedo pensionarium cedere iuri quod habet, vt in translatione sit aliud simile, non verò sit idem. Ad confirmationem primam admittit gratis censum non variari, ex eo quod variatur hypothecæ; non tamen inde inferitur non variari pensionem, si pensionarij variatur, quia vnitas census non tam ex hypothecæ, quam ex obligatione debitoris desumitur, quæ cum eadem sit idem est census: at vnitas pensionis ex vnitate pensionarij desumitur, quia illo percipiente petit, ac proinde ad variationem pensionarij variatur pensio. Ad 2. confirmat. dico census perpetuus non variari ex translatione vnius in alium, sicut non variatur beneficium, ceteri beneficiarij variatur; quia personis non adherent, sed cum ipsis percipiunt; sicut vñus iustus cum vñus iustus, & census vitalitius cum persona cui soluitur.

3 Ex his inferitur fideiussores datum a beneficiario in fauorem primi pensionarij, non transire in translataj fauorem; quia protogatio fideiussionis ex sola fideiussoris voluntate pendet; non ex pensionarij, neque ex Pontificis voluntate; cum autem fideiussor solum dederit fideiussionem in fauorem primi pensionarij, nequaquam ad translataj fauorem extendi debet: & ita docet Garcia 1. part. de benef. cap. 5. num. 247. decisionibusque Rotæ comprobatur.

4 Secundo dubitabis; quibus competat potestas transferendi pensionem? Certum est nemini competere posse, nisi ex auctoritate Pontificis. Quia nullus excepto Pontifice concedere potest facultatem grauandi beneficia. At per translationem

nam pensionis beneficia grauantur; siquidem onus impostum denno prorogatur. Ergo fieri non potest ex alterius consensu, quod Pontificis sit Azor. 2. part. instit. moral. lib. 8. cap. 11. quest. 2. Garcia 1. part. de benef. cap. 5. numero 242. Gonzalez gloss. 5. §. 5. numero 38. Gambarus de off. legat. numero 225. Flamin. Parisius lib. 6. de resignat. quest. 4. numero 13. & segg. Personæ, quibus hæc facultas competit, ita sunt: nam est ex concessione Leonis X. militibus S. Petri facultatem habuerint transferendi pensionem centum ducatorum, & milites S. Pauli à Paulo III. creati facultatem habuerint transferendi pensionem ducentorum ducatorum cameratium, & milites Pij. sic nominati, quia à Pio I. V. instituti sunt habuerint facultatem transferendi pensionem centum, & quinquaginta ducatorum cameratium. Pius tamen V. in sua constituti. 71. has omnes facultates reuocauit, neque concedendas dixit, nisi Cardinalibus, & vitiis de Ecclesia multum benè meritis. Sixtus vero V. indicans milites Laureanos ab ipso institutos de Ecclesia benè mereri, facultatem eis concessit transferendi pensionem ducentorum ducatorum cameratium. Nunquam tamen intelligenda est hæc potestas concessa, nisi verbis clatis exprimat, quia est odiosa, & beneficiis Ecclesiasticis nimis grauis. Felin. lib. 6. de resignat. q. 4. numero 28. cum segg. Puteus decis. 342. lib. 2. Garcia 1. part. de benef. cap. 5. num. 241. Azor. 2. part. instit. moral. lib. 8. cap. 11. quest. 9.

5 Tertio dubitatur de modo, quem seruare debet pensionarius in translatione pensionis? Cui dubitationi respondet, illum esse seruandum, qui in facultate præcipitur. Regulariter hæc translatio facienda est coram canonico cathedralis Ecclesiæ, vel persona in dignitate constituta, iuxta textum in cap. statutum. de rescript. in 6. neque aliter fieri potest, nisi, in facultate expressè cautum sit; quia nullus alius. Spectato iure, capax est commisionum Apostolicarum: sic Azor. 1. part. instit. moral. lib. 8. cap. 11. quest. 1. Garcia 1. part. cap. 5. numero 244. Genent. in praxi. cap. 8. numero 10. Hinc ergo canonico, vel personæ in dignitate constitutæ præsentandæ sunt litteræ originales, vel aliæ authenticæ, quibus pensionario datur facultas transferendi pensionem. Alias procedere non potest; quia non potest procedere, quin et constet iuridice de iurisdictione sibi concessa, quam ex vi harum litterarum accipit: sic Mandol. de signat. grat. tit. de translat. pension. vers. nonnunquam, Flamin. de resignat. lib. 6. q. 4. n. 37. Garcia 5. part. de benef. cap. 2. num. 11. & 16.

Milites vero Lauretani, & alij, quibus ratio sui status concessa est facultas pensionem transferendi coram notario, & testibus, non indigent ostensione privilegiorum. Tum quia non eligitur in hac translatione iudex executor qui transferat, & cui committatur iurisdictione. Sed ablyque iudice executor ex consensu pensionarij authenticè sit translatio. Tum & præcipue, quia ipsa privilegia omnibus nota sunt, sufficit ergo si transferens probet ex illorum familia esse Mandol. supra vers. milites S. Petri, Flamin. quest. 4. numero 40. & 41. Garcia num. 15.

Ad huiusmodi translationem potest pensionarius vi procuratore; quia generale est ceteri factum per te ipsum, quod per alium facis, & posse facere per alium, quæ potes facere per te ipsum dum prohibitus non fueris reg. 68. de Res. in 6. sic ex decisione quadam Rotæ probat Garcia 1. part. de benef. 2. §. n. 246. Consensus beneficiarij grauari pensionem ad hanc translationem non requiritur. Quia Pontifex liberam beneficiorum administrationem habet; potest ergo grauari beneficia sine consensu beneficiarij Gigas de pension. quest. 83. num. 5. At in pensionibus impositis ob causam resignationis, nunquam censetur Pontifex consentire, vt transferatur ablyque consensu resignatarij, ne resignatarius conqueratur sibi onus impositum in quod nullo modo consensit, cum beneficium accepit. Azor. 2. part. instit. moral. lib. 8. cap. 11. quest. 8. Tempus autem in quo pensionem transferre potes (si iis litteris Pontificis non limitatur) est cursus vite. Quia non tenetur seruare regulam de infirmis, quæ cauetur, ne beneficiarij resignare beneficia possint intra 20. dies ante obitum, sed in ipomet articulo mortis constitutus hanc potestatem facere translationem sic Gomezus in sig. Cancellar. de infirmis. q. 16. Mandol. ibi. quest. 11. Azor. 1. part. instit. moral. lib. 8. cap. 11. quest. 10.

6 Personæ in quas hæc translatio fieri debet, sunt alii habiles pensionis recipiendæ. Solum est dubium de filio illegitimo comparatione paritatis inquam capax sit pensionem patris recipere? Negat Mandol. tractus de signat. grat. & instit. tit. de translat. pension. Garcia de benef. 7. part. cap. 3. n. 36. quia successio in beneficiis reprobatur à iure, præcipue à Cleme. VII. ann. 1530. in sua constitutione, quæ in ordine est 36. cuius reuocatum refert Gigas de pension. quest. 86. Nauarr. cap. si vnus de excep. 2. in prime. ibidem prohibetur filius illegitimus beneficium quodcunque Patris habere, ergo prohibetur succedere in pensionibus, quæ loco beneficij succedunt, & sub hac prohibitione fauorabili comprehendit debent. Item quia Trident. sess. 25. cap. 15. de reform. prohibet ne filius illegitimus pensionem habeat super beneficio, quod pater obtinuit, ne paterna iurisdictione extet memoria, quæ ratio æquè probat de pensionibus succed.